

دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان
دانشکده پرستاری و مامایی
طرح درس خدمات سلامت در حوادث و بلایا

نام درس: ارائه خدمات سلامت در اورژانس ها و حوادث، و بلایا
تعداد و نوع واحد: اواحد نظری، اواحد کارآموزی
دروس پیش نیاز: ندارد
رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد پرستاری اورژانس
دانشکده: پرستاری و مامایی
گروه آموزشی: داخلی و جراحی و فوریت های پزشکی
نام مدرس: دکتر علی خدادادی زاده
ترم تحصیلی: دوم ۴۰۳-۴۰۴ سال تحصیلی: ۴۰۳-۴۰۴
محل تشکیل کلاس: کلاس ارشد
روز و ساعت برگزاری سه شنبه ۱۶-۱۴

مقدمه (شرح درس):

در این درس به نقد و بررسی وضعیت سلامت در شرایط بحرانی و برنامه ریزی در حوزه سلامت در هنگام فوریتها و بلایا پرداخته خواهد شد.

هدف کلی:

هدف کلی این درس آشنائی دانشجویان با مراحل ارزیابی و تحلیل خطر و برنامه ریزی در حوزه سلامت و فراهم آوردن فرصتهای مناسب در محیطهای بالینی مناسب، به منظور تسلط بر مهارتهای مورد نیاز برای تعیین موارد انحراف از سلامت و مشکلات مددجویان و برنامه ریزی برای آنان می باشد.

اهداف اختصاصی درس

در پایان درس از دانشجو انتظار می رود، قادر باشد:

۱- اثرات Disaster بر بیمارستان را شرح دهد
۲- تدوین سامانه فرماندهی حادثه بیمارستانی را بیان دارد.
۳- ویژگی های HICS را نام ببرد.
۴- مشکلات پیاده سازی نمودار تشکیلاتی HICS در ایران توضیح دهد.
۵- ساختار HICS را شرح دهد.
۶- مراحل عملکرد مراکز درمانی پس از وقوع حادثه را بیان نماید.
۷- ۹- اتاق بحران را تعریف نماید.
۸- اتاق بحران را سطح بندی نماید.

دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان
دانشکده پرستاری و مامایی
طرح درس خدمات سلامت در حوادث و بلایا

۹- حالات فعالسازی و چگونگی به کارگیری اتاق بحران را بیان دارد.
۱۰- نیازهای عملکردی اتاق بحران را شرح دهد.
۱۱- اهداف کاربردی اتاق بحران را توضیح دهد.
۱۲- تریاژ را تعریف نموده و خصوصیات یک تریاژ خوب را شرح دهد.
۱۳- انواع تریاژ را نام برده و سیستم های اولویت بندی تریاژ را توضیح دهد.
۱۴- تریاژ بیمارستانی را تعریف کرده انواع آن و ویژگیهای هر کدام را بیان دارد.
۱۵- تریاژ START را تعریف نموده و ویژگیهای آن را شرح دهد.
۱۶- تریاژ SAVE را تعریف و ویژگی های آن را شرح دهد
۱۷- تریاژ اطفال را تعریف نموده خصوصیات هر کدام از آنها را توضیح دهد.
۱۸- تریاژ ESI را تعریف نموده و ویژگی های آن را توضیح دهد.
۱۹- تریاژ تلفنی را تعریف و فرایند انجام آن را بدرستی شرح دهد. ۱
۲۰- وظایف اورژانس پیش بیمارستانی را شرح دهد.
۲۱- شبکه فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی را تعریف و ویژگیهای آن را بیان دارد.
۲۲- ستادهدایت، اطلاع رسانی و رسیدگی به امور درمان را توضیح داده و وظایف آن را نام ببرد.
۲۳- انتظارات متقابل اورژانس بیمارستانی و پیش بیمارستانی در فرایند انتقال و تحویل بیمار را شرح دهد.
۲۴- بیمارستان صحرائی و درمانگاه های صحرائی را تعریف نموده و هدف از ایجاد آنان را شرح دهد.
۲۵- شرایط به کار گیری بیمارستان سیار را بیان دارد.
۲۶- انواع بیمارستان های صحرائی را نام ببرد.
۲۷- خدمات قابل ارائه توسط بیمارستان سیار را بیان دارد.
۲۸- بخش های دایر و رایج در بیمارستان سیار را نام ببرد.
۲۹- مانور را تعریف نموده و اهداف استفاده از آن را شرح دهد.
۳۰- مانور توجیهی و مباحثه‌ای را تعریف کند و معایب و مزایای آنرا توضیح دهد.
۳۱- Drill را تعریف و ویژگیهای آن را شرح دهد.
۳۲- مانور رو میزی را با خصوصیات آن توضیح دهد.
۳۳- مانور کارکردی را تعریف نموده و جزئیات آن را شرح دهد.
۳۴- مانور Full Scale را توضیح داده و تفاوت آن را با مانورهای Real شرح دهد.
۳۵- مراحل طراحی مانور را شرح دهد.
۳۶- عوامل موثر بر مانور را توضیح دهد.
۳۷- تیم های هدایت کننده مانور را نام برده و شرح وظلیف هر یک را بیان دارد.
۳۸- نحوه کنترل و ارزیابی در مانور را توضیح دهد.
۳۹- مانور دور میزی را تمرین کند.

دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان
دانشکده پرستاری و مامایی
طرح درس خدمات سلامت در حوادث و بلایا

جدول زمان بندی کلاس :

جلسه	روز	تاریخ	ساعت	عنوان	مدرس	آمادگی لازم دانشجویان قبل از شروع کلاس
۱	سه شنبه		۱۴-۱۶	❖ اثرات Disaster بر بیمارستان ❖ سامانه فرماندهی حادثه بیمارستانی ❖ ویژگی های HICS ❖ مشکلات پیاده سازی نمودار ❖ تشکیلاتی HICS در ایران ❖ ساختار HICS	دکتر علی خدادادی زاده و دانشجویان	مطالعه از منابع مرجع
۲	سه شنبه		۱۴-۱۶	❖ مراحل عملکرد مراکز درمانی پس از وقوع حادثه ❖ اتاق بحران ❖ سطح بندی اتاق بحران ❖ حالات فعالسازی و چگونگی به کارگیری اتاق بحران ❖ نیازهای عملکردی اتاق بحران ❖ اهداف کاربردی اتاق بحران	دکتر علی خدادادی زاده و دانشجویان	مطالعه از منابع مرجع
۳	سه شنبه		۱۴-۱۶	❖ تریاژ و خصوصیات یک تریاژ خوب ❖ انواع تریاژ و سیستم های اولویت بندی تریاژ ❖ تریاژ بیمارستانی و انواع آن و ویژگیهای هر کدام ❖ تریاژ START و ویژگیهای آن ❖ تریاژ SAVE و ویژگی های آن ❖ تریاژ اطفال و خصوصیات هر کدام از آنها ❖ تریاژ ESI و ویژگی های آن ❖ تریاژ تلفنی و فرایند انجام آن	دکتر علی خدادادی زاده و دانشجویان	مطالعه از منابع مرجع
۴	سه شنبه		۱۴-۱۶	❖ وظایف اورژانس پیش بیمارستانی ❖ شبکه فوریت های پزشکی پیش بیمارستانی و ویژگیهای آن ❖ ستادهدایت، اطلاع رسانی و رسیدگی به امور درمان و وظایف آن	دکتر علی خدادادی زاده و دانشجویان	مطالعه از منابع مرجع

دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان
دانشکده پرستاری و مامایی
طرح درس خدمات سلامت در حوادث و بلایا

		❖ انتظارات متقابل اورژانس بیمارستانی و پیش بیمارستانی در فرایند انتقال و تحویل بیمار				
مطالعه از منابع مرجع	دکتر علی خدادادی زاده و دانشجویان	❖ بیمارستان صحرایی و درمانگاه های صحرایی و هدف از ایجاد آنان ❖ شرایط به کار گیری بیمارستان سیار ❖ انواع بیمارستان های صحرایی ❖ خدمات قابل ارائه توسط بیمارستان سیار. بخش های دایر و رایج در بیمارستان سیار	۱۴-۱۶		سه شنبه	۵
مطالعه از منابع مرجع	دکتر علی خدادادی زاده و دانشجویان	❖ مانور و اهداف استفاده از آن ❖ مانور توجیهی و مباحثه ای و معایب و مزایای آن ❖ Drill و ویژگیهای آن ❖ مانور رو میزی و خصوصیات آن ❖ مانور کارکردی و جزئیات آن	۱۴-۱۶		سه شنبه	۶
مطالعه از منابع مرجع	دکتر علی خدادادی زاده و دانشجویان	❖ مانور Full Scale و تفاوت آن را با مانورهای Real ❖ مراحل طراحی مانور ❖ عوامل موثر بر مانور	۱۴-۱۶		سه شنبه	۷
مطالعه از منابع مرجع	دکتر علی خدادادی زاده و دانشجویان	❖ تیم های هدایت کننده مانور و شرح وظایف هر یک ❖ نحوه کنترل و ارزیابی در مانور ❖ تمرین مانور دور میزی	۱۴-۱۶		سه شنبه	۸

استراتژی آموزشی (روشهای تدریس):

□ سخنرانی □ کنفرانس □ بحث گروهی □ PBL □ Case Report و ...

وسایل کمک آموزشی: پاورپوینت- فیلم- عکس

وظایف و تکالیف دانشجویان:

شرکت منظم در جلسات درسی

دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان
دانشکده پرستاری و مامایی
طرح درس خدمات سلامت در حوادث و بلایا

شرکت فعالانه و مشارکت در بحثهای کلاسی
حداقل در مورد یکی از موضوعات درسی تحقیق و نتیجه آن را در کلاس ارائه دهد.
انجام تکالیف محوله

نحوه ارزشیابی دانشجوی:

مراحل ارزشیابی: مرحله ای تکوینی

نوع امتحان پایان ترم:

شفاهی و عملی تشریحی چند گزینه ای صحیح و غلط جور کردنی

واحد کارآموزی:

کارآموزی:

- ۱- گزارش کامل از طراحی سامانه فرماندهی حادثه بیمارستانی
- ۲- انجام ارزیابی خطر یکی از بیمارستانها و ارائه گزارش از برنامه مدیریت کاهش خطر بیمارستان
- ۳- همکاری در طراحی مانور آمادگی در برابر زلزله پرسنل بیمارستان فرضی
- ۴- شرکت در کارگاههای تریاژ و همکاری در برگزاری آزمون عملی تریاژ طراحی سناریوهای فرضی تریاژ SAVE START JAMPSTART ESI

منابع

- 1- WHO. "united nations development program crisis prevention and recovery"
<http://www.undp.org>
- 2- Dave, P.K., 2020. Emergency Medical Services and Disaster Management: A Holistic Approach. Alpha Science Int'l Ltd-.
- 3- Ghosh, S. ed., 2012. Natural Disaster Management: New Technologies and Opportunities. ICFAI University Press.
- ۴- خانکه، حمیدرضا، معصومی، غلامرضا و همکاران؛ «راهنمای ملی مدیریت خطر بیمارستانی بر اساس شاخصهای اعتبار بخشی» وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی: ۱۳۹۶
- ۵- اردلان، علی؛ برنامه ملی پاسخ نظام سلامت در بلایا و فوریتها» وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی: ۱۳۹۴
- ۶- اردلان و همکاران؛ «راهنمای طراحی و اجرای تمرین کارکردهای حوزه بهداشت در حوادث و بلایا» ۱۳۹۶ وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی با دانشگاه علوم پزشکی شیراز
- ۷- علی پور، فردین؛ مالمیر، عیسی؛ احمدی، شکوفه؛ دادوست، لیلا «مدیریت سلامت در فوریتهای بهداشتی درمانی» سازمان بسیج جامعه پزشکی، تهران ۱۳۹۲
- ۸- سایت کتابخانه مدیریت حوادث و فوریت های پزشکی - معاونت درمان
- 9- Ciottono, Gregory R., et al., eds. Ciottono's disaster medicine. Elsevier Health Sciences, 2015.

دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان

دانشکده پرستاری و مامایی

طرح درس خدمات سلامت در حوادث و بلایا

- 10- Koenig, Kristi L., and Carl H. Schultz, eds. *Koenig and Schultz's disaster medicine: comprehensive principles and practices*. Cambridge University Press, 2010.
- 11- Hogan, David E., and Jonathan L. Burstein, eds. *Disaster medicine*. Lippincott Williams & Wilkins, 2020.